

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/64/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201887
Dátum vydania rozhodnutia:	12.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013201887.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci navrhovateľa: N. Y., nar. XX.E. XXXX, bytom V., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X . zo dňa 11. septembra 2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/439/2013-13 zo dňa 26. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/439/2013-13 zo dňa 26. februára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11. septembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zvýšila navrhovateľovi od 4. marca 2013 invalidný dôchodok na sumu 139,40 eur mesačne s odôvodnením, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľa je od 4. marca 2013 50% a ďalej výpočtom sumy invalidného dôchodku podľa § 73 a ďalších ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z.

Súd po preskúmaní veci podľa § 250l ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že odporkyňa v administratívnom konaní o žiadosti navrhovateľa o zvýšenie sumy invalidného dôchodku rozhodla v súlade so zákonom. Zdravotný stav navrhovateľa na základe kritérií určených pre invaliditu zákonom posúdili posudkoví lekári na pobočke i v ústredí SP, ktorí zhodne určili rozhodujúce zdravotné postihnutie i mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v súlade s prílohou č. 4 k zákonu. Viaceré ochorenia navrhovateľa, ktorými trpí, posudkoví lekári hodnotili na základe navrhovateľom predloženej odbornej lekárskej

dokumentácie, z ktorej vyplývala diagnostika i liečba ochorení. Posudkoví lekári hodnotili ochorenia na základe stupňa a liečby v súlade s poznatkami lekárskej vedy. Z predloženej lekárskej dokumentácie vyplýva, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú nepochybne choroby tráviacej sústavy. Konkrétne choroby pečene, žlčových ciest a podžalúdkovej žľazy. V prípade choroby pečene ide u navrhovateľa o stredne ťažký stupeň, vzhľadom na závislosť na alkohole a stav po prekonanej infekčnej hepatitíde. U navrhovateľa sú aj pridružené poruchy psychiky a poruchy správania vyplývajúce zo syndrómu závislosti na alkohole s poruchou osobnosti, preto bola u neho aj realizovaná intenzívna psychiatrická liečba. Stále je prítomná reaktívna depresívna porucha, táto však je dobre ovplyvnená liečbou antidepresívami. Navrhovateľ trpí ochoreniami - poruchou sluchu, syndrómom závislosti na alkohole, poruchou osobnosti pri syndróme závislosti na alkohole, ischemickou chorobou srdca NYHA II., aretriálnou hypertenziou WHO I. Angínou pectoris CCS I., chronickou pankreatitídou. Tieto samy osebe však nie sú závažnejšieho charakteru ako posudkovými lekármi určené rozhodujúce zdravotné postihnutie, preto navýšenie miery poklesu zárobkovej činnosti o 10 % je odôvodnené. Podľa názoru súdu sa posudkoví lekári komplexne vysporiadali s celkovým zdravotným stavom navrhovateľa i z hľadiska vývoja ochorenia. Navrhovateľ nemal k posúdeniu zdravotného stavu žiadne konkrétne námietky a nepredložil ani žiadne iné odborné lekárske nálezy, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania. Súd preto hodnotil posudky posudkových lekárov podľa § 132 O.s.p. ako každý iný dôkaz a dospel k záveru, že posudok, ktorý vo svojom obsahu bol potvrdený aj posudkovým záverom posudkového lekára SP, ústredie vysunuté pracovisko Banská Bystrica a ktorý bol podkladom pre rozhodnutie, je vypracovaný po zhodnotení navrhovateľom predloženej lekárskej dokumentácie, opiera sa o súčasné poznatky lekárskej vedy, netrpí rozpormi, pričom v konaní sa nevyskytli rozpory ani medzi posudkami posudkových lekárov navzájom. Súd preto považoval posudok za objektívny, úplný a presvedčivý. Tiež miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách bola posudkom stanovená u rozhodujúceho zdravotného postihnutia vo výške podľa prílohy č. 4 k zákonu a zároveň bola využitá aj možnosť navýšenia miery poklesu zárobkovej činnosti za ostatné ochorenia maximálne o 10%. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ aktuálne spĺňa podmienku invalidity s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % odo dňa žiadosti o zvýšenie sumy invalidného dôchodku. S ohľadom na zvýšenú mieru poklesu zárobkovej činnosti oproti predchádzajúcej 45% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol aj upravená výška invalidného dôchodku navrhovateľa a táto bola zvýšená od 4. marca 2013 na sumu 139,40 eur mesačne, vrátane zvýšenia podľa § 82 a 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Spôsob výpočtu sumy invalidného dôchodku je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona a k tejto navrhovateľ ani nevzniesol žiadne konkrétne námietky.

Navrhovateľ podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie. Uviedol, že jeho zdravotný stav sa nezlepšil a zdravotné vyšetrenia nie sú ešte ukončené, pričom dodatočnú lekársku správu poskytne neskôršie. Na základe výzvy odvolacieho súdu - uznesenia sp. zn. ISo/64/2014 zo dňa 21. mája 2014 navrhovateľ doplnil svoje odvolanie o predloženie zdravotných nálezov.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní považuje odporkyňa za neopodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľom v odvolaní o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na

spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto mu nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, zhodne s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne, ktorým bola navrhovateľovi podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. od 4. marca 2013 zvýšená suma invalidného dôchodku na 139,40 eur mesačne. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľa od 4. marca 2013 je 50%.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 - 8 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v Prílohe č. 4.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

V uvedenej právnej veci najvyšší súd zistil (ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku), že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 4. marca 2013 požiadal o zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Navrhovateľ bol uznaný invalidným v roku 2010 pre ochorenie pečene a choroby zmyslových orgánov s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. Posudkový lekár SP, pobočky

Banská Bystrica dňa 26. júla 2013 na základe predloženej lekárskej dokumentácie opätovne posúdil jeho zdravotný stav a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil choroby tráviacej sústavy podľa kapitoly X, oddiel D, položka 1, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu - 40 % a za iné zdravotné postihnutia - ostatné ochorenia navýšil o 10 %. Z posudku vyplýva, že hornú hranicu možného rozpätia pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí 30 % až 40 % určil z dôvodu, že navrhovateľ má popisované drobné oesophageálne varixy 1. stupňa, ale nemá prejavy poruchy funkcie pečene laboratórne, nemá prejavy krvácania, nemá ascitex, nemá pavúčkové nevy. MPSVZC zvýšil o 10 % pre ostatné ochorenia - pre poruchu sluchu, zmeny osobnosti, chronický zápal podžalúdkovej žľazy a senzitívnu polyneuropatiu dolných končatín, Neurčil ďalšiu kontrolnú lekársku prehliadku.

Po podaní opravného prostriedku na účely súdneho konania posudzoval zdravotný stav navrhovateľa posudkový lekár SP, ústredie Bratislava, vysunuté pracovisko Banská Bystrica dňa 11. januára 2013. Potvrdil rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa i mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% so zvýšením o 10% za ostatné pridružené ochorenia. Navrhovateľ je od roku 2000 v starostlivosti a liečbe gastroenterológa pre zažívacie ťažkosti. Pri sonografickom vyšetrení bolo zistené zväčšenie pečene a jej stukovatenie, na ktorom sa podieľal syndróm závislosti na alkohole a stav po prekonanej infekčnej hepatitíde. V roku 2004 pri gastrofibroskopickom vyšetrení boli zistené počínajúce pažerákové varixy a pri kontrolnom sonografickom vyšetrení 07/2006 známky chronického zápalu na podžalúdkovej žľaze. Ochorenie pečene v priebehu rokov progredovalo, na čom sa podieľala nepravidelná liečba, zlá životospráva a abúzus ethylu. V klinickom obraze gastroenterológ popisuje zväčšenú pečeň, ikterus, tras horných končatín a zvýšené pečeňové enzýmy. Pre pridružené poruchy psychiky a poruchy správania bola doporučená úplná abstinencia. Ihneď v úvode abstinencie došlo k vzniku delirantého stavu je prítomná reaktívna depresívna porucha, dobre ovplyvnená liečbou antidepresívami. Naďalej pretrváva porucha funkcie pečene, hodnotená ako cirkóza pečene ethyltoxického pôvodu, stredne ťažkého stupňa.

Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj na účely súdneho konania.

Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní náležite posúdený, považuje odvolací súd za nedôvodné, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Navrhovateľ v správnom konaní nepreukázal, že jeho zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Medzi závermi posudkov neboli zistené žiadne rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvody pochybovať. Uvádzané zdravotné problémy navrhovateľka v opravnom prostriedku nebolo možné zohľadniť, nakoľko tieto boli známe pri posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľa posudkovými lekármi a vyplývajú z odborných lekárskeho vyšetrení, ktoré boli podkladom pre ich závery o trvaní ďalšej invalidity navrhovateľa a určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod nepochybovať. Posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas konania o zvýšení sumy invalidného dôchodku.

Súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu ako i jeho právnym zdôvodnením. Námietky navrhovateľa neboli tak spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Ak by však v budúcnosti došlo k zmene zdravotného stavu navrhovateľa a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľ opätovne požiadať o invalidný dôchodok a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti

vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.